HALMASHAURI YA WILAYA YA KILWA

MPANGO WA USIMAMIZI WA MISITU

KIJIJI CHA MCHAKAMA

MUHUTASARI

Utangulizi

Sera ya Taifa ya Misitu ya mwaka 1998 inatoa kipaumbele kwa jamii kushirikishwa katika usimamizi wa misitu. Pia sera inasisitiza mchango wa sekta ya misitu katika kukuza kipato cha jamii ili kupunguza umasikini. Ufupisho huu unaelezea vipengele muhimu vya usimamizi wa msitu wa kijiji cha Mchakama utakaotumika katika kipindi cha miaka mitano. Lengo la nikuwezesha kutoa uelewa wa haraka uliopo ndani ya mpango

Umiliki wa Msitu

Kijiji cha Mchakama kinamiliki msitu wa Uchungwa, Msitu wa Kijiji cha Mchakama ulitengwa kuwa hifadhi 2012 chini ya usaidizi wa kitalaamu toka kwa wataalam wa Halmashauri ya Wilaya ya Kilwa na wa Shirika la Kuhifadhi Mpingo na Maendeleo (MCDI).

Lengo kuu la Mpango wa usimamizi

Lengo kuu ni kuweka msitu katika hali ya uasilia na kuboresha hali ya maisha ya kizazi kilichopo na kijacho.

Msitu wa Uchungwa pia una lengo la kulinda, kuhifadhi, na kufanya uvunaji endelevu wa rasilimali za misitu.

Madhumuni

Kuboresha hali ya maisha ya wanajamii wa kijiji cha Mchakama kwa;

- Kuhifadhi eneo lenye ukubwa wa hekta **5,639** la Msitu wa Kijiji cha Mchakama dhidi ya ukataji miti ovyo, uharibifu na matumizi yasiyofaa.
- Kuhakikisha kunakuwepo na upatikanaji wa mazao yasiyo timbao kwa wakati wote kwa ajili ya matumizi ya kawaida.
- Kijiji cha Mchakama kupata mapato kutokana na biashara ya rasilimali za misitu ili kuboresha maisha ya wanakijiji wake.

Maelezo kuhusu Msitu

Jina la msitu ni Uchungwa.

Mahali ulipo Msitu na ukubwa wake

Msitu wa Kijiji cha Mchakama una ukubwa wa hekta 5,639 na upo upande wa Kaskazini katika ardhi ya kijiji. Unapakana na Kitongoji cha Mchakama. Kitongoji kilicho karibu zaidi na Msitu ni Mchakama. Kiambatisho A, mchoro unaoonyesha alama za mipaka ya msitu na mahali ulipo katika ramani ya kijiji.

Msitu unafikika kwa gari kupitia barabara ya Mchakama, Mavuji, mpaka Naulai. Kwa miguu ni Nandembo, Mitomani, Chila, Kilombani, Ndyanje hadi Uchungwa

Matumizi ya maeneo yanayozunguka msitu ni kama ifuatavyo;

- Upande wa kaskazini matumizi hayajulikani kwa jamii kwani msitu upo mbali

Jamii za miti ya mbao

Kuna aina nyingi za jamii tofauti za miti katika msitu wa Kijiji. Jamii za miti ya thamani ya mbao zilizopo msituni ni Mninga Jangwa *(Pterocarpus angolensis),* Mpangapanga *(Millettia stuhlmannii),* Mlondondo *(Xeoderis stuhlmannii),* Msufi Pori *(Bombax*

rhodognaphalon), Mkongo *(Afzelia quanzensis),* Mtondoro *(Julbernardia globiflora),* Mnepa *(Pteleopsis myrtifolia),* Mpugupugu, Kisimbiti, Mseni, Mnangu, Mkuliungu, Mvule *(Milicia excelsa) na* Mchecheta.

Mazao yasiyotimbao

Kuna aina mbalimbali za mazao yasiyo timbao kama vile asali ya nyuki, uyoga, matunda pori, wanyama pori, madawa ya asili na kamba. Miti ya matunda ni Mgongo, Mtopetope, Mfuru, Misofu na Vitoe. Miti inayotumika kutengenezea kamba ni Mchenga na Myombo. Jamii za uyoga zifuatazo zinapatikana katika msitu huu Uyoga-ndembo, Nguyugu, Upoa, Mbuyu, Ngolowele, Mlelema na Mchinji.

Wanyama pori na jamii za mimea

Wanyama wanaopatikana katika msitu huu ni pamoja na tembo, nyati, nyani, mbwa mwitu, nguruwe, chui na simba. Vilevile wanapatikana nyoka hatari kama Ranga (nyoka jangwa), Boma, Kobra, Chatu mlima na Mtunguru (kijani njano).

Maeneo ya usimamizi.

Msitu huu umegawanyika katika maeneo madogo ya usimamizi, Eneo la kwanza ukubwa wa hekta 629 ambalo ni eneo la uhifadhi (asilimia 10 ya msitu mzima) na limetengwa kama eneo ambalo uvunaji wa miti hauruhusiwi kabisa kufanyika katika eneo hili kwani eneo hili. Eneo hili ni muhimu kwa sababu kuna miti adimu ya Mnungunungu na pia eneo hili linaasili ya misitu ya ukanda wa pwani (Misitu iliyofunga na isiyopukutisha majani kwa kipindi cha mwaka mzima na kuwa haiungui moto kwa sababu hakuna nyasi nyingi).

Eneo la pili ni lenye ukubwa wa hekta 5,010 ni eneo ambalo halipo katika asilimia kumi lakini lina asili ya msitu wa ukanda wa pwani. Eneo hili litaruhisiwa kuvunwa lakini kwa utaratibu wa kutambua maeneo yaliyofanyiwa uvunaji kwa kuchukua alama za GPS na eneo lenye miti zaidi ya mitatu yenye sifa za uvunaji mti mmoja utavunwa. Maeneo haya yameonyeshwa katika kiambatanisho A kwenye ramani ya msitu wa Kijiji.

Matumizi ya msingi

Wanajamii wa kijiji cha Mchakama watakuwa na haki ya kuingia katika msitu wa jamii bila kibali kupata matumizi ya msingi ya kufanya matambiko, maji na kupita njia zinazofahamika, haki hii itahusu vijiji jirani piaWasio wakazi wa kijiji hawataruhusiwa katika maeneo ya kijadi bila uangalizi wa kamati ya Maliasili.

Matumizi huru ya msitu

Matumizi huru kwa wanakijiji wa Mchakama yatakuwa kwa ajili ya mazao yasiyotimbao,kama asali ya nyuki wasiouma, uyoga, kuni, majengo, matundapori, madawa ya asili na kutundika mizinga, vyote hivyo vitapatiwa kibali maalum cha bure kutoka serikali ya kijiji.

Wasio wakazi wa kijiji cha Mchakama wanaweza pia kuomba kibali toka serikali ya kijiji kutumia mazao yaliyotajwa hapo juu toka msitu wa kijiji. Kamati ya maliasili itakuwa na jukumu la kuhakikisha kuwa mazao ya msitu yanayotolewa bure yanatumiwa kiendelevu na hayamalizwi toka msitu wa jamii. Watumiaji wa nje ya kijiji wanaotaka kuvuna mazao haya kwa ajili ya biashara wanaweza kutozwa ushuru kama ilivyopangwa na Kamati ya Maliasili.

Shughuli zifuatazo zitatozwa ushuru na serikali ya kijiji.

- Kutembelea msitu kwa ajili ya mafunzo.
- Utafiti.

- Utalii msituni.

Mazao Yanayohitaji Vibali vya Uvunaji

Kabla ya kuvuna jamii yeyote ya miti iliyoorodheshwa, lazima tathmini ifanyike ili kubaini kiasi kilichopo na mpango wa uvunaji utatayarishwa. Tathmini ya kina itafanyika kufuatana na mwongozo wa Tathmini Shirikishi ya rasilimali za misiti wa Idara ya Misitu na Nyuki katika Wizara ya Maliasili na Utalii. Taarifa za Tathmini shirikishi zimeambatanishwa katika mpango huu. Tathmini shirikishi haitafanyika katika eneo lililotengwa Kwa ajili ya hifadhi (eneo la 10% la msitu).

Mpango wa uvunaji utaelezea namna kiwango cha uvunaji kilivyopatikana kutokana na matokeo ya tathmini na utabainisha ni kwa namna gani kiwango hicho ni endelevu. Mpango wa uvunaji ni lazima upitishwe na kamati ya maliasili na kuambatanishwa katika mpango huu.

Mazao mengine ya misitu

Mazao mengine yote yatalipiwa ushuru sawa na sheria ndogo ya kijiji husika ila ada hiyo isizidi viwango vya sheria mama.

Matumizi yasiyoruhusiwa ndani ya msitu

- Uvunaji wa miti ya mbao ambayo haijatengenezewa mpango wa uvunaji.
- Kilimo ndani ya msitu
- Makazi ndani ya msitu
- Kuchoma moto ovyo
- Kuchoma moto bila kibali

Shughuli za Kuendeleza na Kutunza Msitu

Mikakati ya jumla ya kutunza na kuendeleza misitu pamoja na rasilimali zake imewekwa bayana. Mambo yatakayoangaliwa ni utunzaji wa misitu hii ili isiharibiwe dhidi ya kilimo na moto. Ulinzi wa msitu, kinga na uthibiti wa moto pamoja na mpango wa matumizi endelevu wa mazao ya msitu utazingatiwa.

Usimamizi wa msitu wa kijiji utakuwa chini ya serikali ya kijiji na utatunzwa na wanajamii wote. Msitu utalindwa na jamii kuzingatia mipaka yake, kila mtu atatoa taarifa kwa uongozi wa kijiji au kamati ya maliasili au kikosi cha doria pale anapoona uharibifu katika msitu. Kamati ya maliasili itaratibu na kusimamia shughuli za doria.

Kutakuwa na timu ya doria itakayochaguliwa na mkutano mkuu wa kijiji ambayo itakuwa na jukumu la kufanya doria za mara kwa mara katika msitu wa jamii.

Vyanzo vya mapato

- Kutakuwa na vyanzo vya mapato vifuatavyo toka msitu wa jamii:
- Ada za vikundi vilivyoko mafunzoni,
- shughuli za utafiti na utalii
- Faini za wahalifu
- Ushuru
- Ada za leseni naMengineyo
- Mgawanyo wa Mapato kwa wadau.

Mgawanyo wa mapato kwa Wadau

Mgawanyo wa mapato yatokanayo na mazao ya msitu ni kati ya serikali ya kijiji, Kamati ya maliasili na Halmashauri ya Wilaya. Mgawanyo huu utazingatia nani mwenye

majukumu makubwa zaidi katika kutunza na kuendeleza msitu. Halmashauri ya wilaya watapewa asilimia 5 ya mapato ya msitu kwa ajili ya huduma za kitaalamu. Kamati ya maliasili watapewa asilimia 45 ya mapato ya msitu kwaajili ya kusimamia na kuendesha shughuli za usimamizi wa msitu na Serikali ya kijiji asilimia 50 ya mapato kwaajili ya shughuli za maendeleo za kijiji.

Matumizi ya mapato

Mapato yatokanayo na msitu yataelekezwa katika shughuli za;

- Kuendeleza shughuli za msitu zilizopangwa katika mpango kazi wa mwaka.
- Mapato yatakayobaki yatapelekwa kwa serikali ya kijiji ili yatumike katika shughuli za jamii.

Matumizi halali ya mapato yatokanayo na msitu wa jamii ni:

- Kulipa motisha (posho) kwa doria.
- Kununua vifaa muhimu kwa ajili ya kuendeleza shughuli za msitu kama ilivyobainishwa katika mpango kazi wa mwaka.
- Matumizi mengine ya ziada ya kuendeleza msitu yaliyoidhinishwa na Serikali ya Kijiji.
- Ununuzi wa vitabu kwa ajili ya kutunzia kumbukumbu za shughuli za msitu.
- Kuchangia katika shughuli za maendeleo kijijini.
- Asilimia 40 ya mapato yatakuwa kwa ajili ya shughuli za usimamizi wa msitu chini ya Kamati ya Maliasili ya Kijiji.

Matumizi halali ya mapato yatokanayo na msitu wa jamii ni:

- Kulipa motisha (posho) kwa doria.
- Kununuavifaa muhimu kwa ajili ya kuendeleza shughuli za msitu kama ilivyobainishwa katika mpango kazi wa mwaka.
- Matumizi mengine ya ziada ya kuendeleza msitu yaliyoidhinishwa na Serikali ya Kijiji.
- Ununuzi wa vitabu kwa ajili ya kutunzia kumbukumbu za shughuli za msitu.
- Kuchangia katika shughuli za maendeleo kijijini.

Usimamizi wa Fedha

Fedha zote zitatunzwa benki isipokuwa kwa fedha chache kwa ajili ya matumizi madogomadogo. Fedha ndogondogo hazitakiwi kuzidi shilingi 100,000/= Kutakuwa na akaunti benki itakayofunguliwa kwa jina la **Akauti ya Maliasili ya Kijiji cha Mchakama** na itakuwa na watia sahihi

Taarifa ya Mapato na Matumizi

Kamati ya Maliasili itatoa taarifa ya Mapato na Matumizi kila mwezi kwa Serikali ya Kijiji na kila baada ya miezi mitatu kwa mkutano mkuu wa kijiji.

Kuwajibishwa

Mwanakamati au mwanakijiji yeyote atakayepatikana na kosa la kutumia vibaya fedha za msitu atawajibishwa na serikali ya kijiji au atashitakiwa katika Baraza la usuluhishi la kata au Mahakama ya mwanzo. Mjumbe yeyote wa Kamati ya Maliasili atakayepatikana

na kosa lazima ajiuzulu haraka na nafasi iliyoachwa wazi ijazwe kufuata utaratibu unaokubalika.

Ufuatiliaji

Serikali ya Kijiji itafuatilia shughuli zote zilizopangwa kulingana na mpango kazi wa kila mwaka katika kipindi chote cha miaka mitano. Ufuatiliaji huu utahakikisha kuwa shughuli zote zimefanyika kulingana na mpango kazi.

Kiambatanisho A
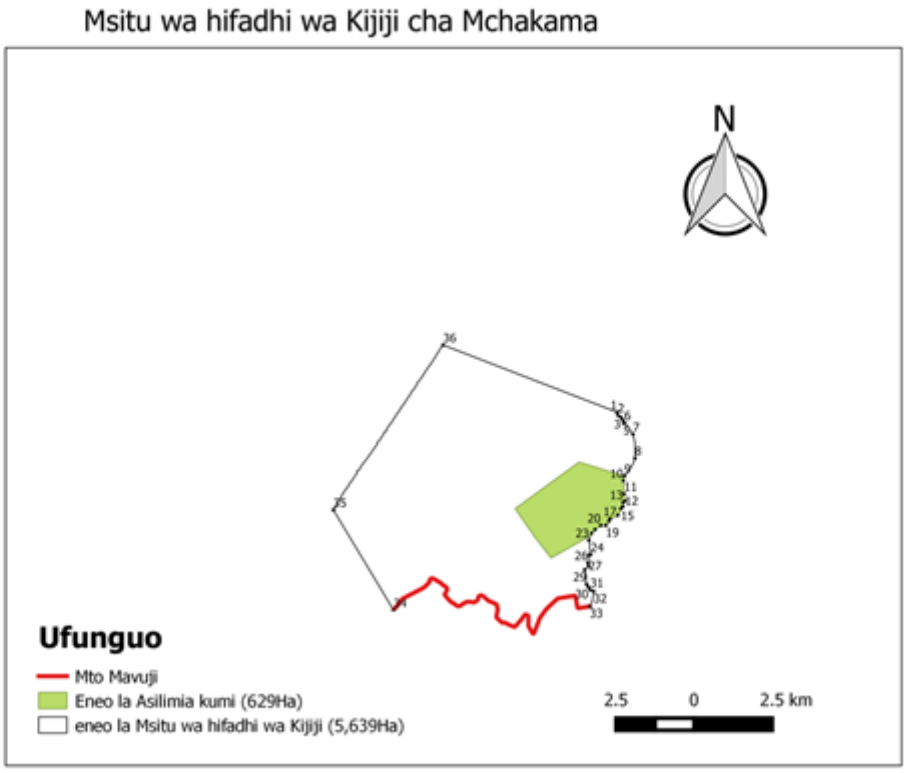
Ramani inayoonyesha Mipaka ya Msitu wa Kijiji